

70-proc. podatek: wyjaśnienia resortu nie do zaakceptowania

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowy art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.), który przewiduje, że podatek dochodowy w stawce 70 proc. pobiera się od części dochodów z tytułu odszkodowania przyznanego na podstawie przepisów o zakazie konkurencji (w spółkach komunalnych i Skarbu Państwa). Zapytaliśmy Ministerstwo Finansów, czy to oznacza, że omawiany przepis znajdzie w praktyce zastosowanie tylko w przypadku zakazu konkurencji związanego ze stosunkiem pracy. Czy regulacja ta dotyczy również umów o świadczenie usług?

Oprac. **KTop**

ODPOWIEDŹ MF

Z treści art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wynika, że norma ta obejmuje odszkodowania przyznane na podstawie przepisów o zakazie konkurencji. Zatem przepis ten ma zastosowanie nie tylko w przypadku zakazu konkurencji związanego ze stosunkiem pracy. Regulacja ta dotyczy również umów cywilnoprawnych, w których zawarte są przepisy o zakazie konkurencji.

Wiesława Dróżdź
rzecznik prasowy ministra finansów

OPINIE EKSPERTÓW

Sprzeczne z potocznym znaczeniem przepisu prawa

DIANA KANAREK

prawnik w kancelarii
Tomczak i Partnerzy

Z wypowiedzi rzecznika prasowego ministra finansów wynika, że umowy cywilnoprawne (np. o świadczenie usług) zawierają przepisy prawne. Można mieć wątpliwości, czy taka interpretacja znajdzie uznanie w potencjalnym postępowaniu sądowo-administracyjnym, w ramach którego decyzja podatkowa oparta na tej interpretacji przepisu zostałaby podważona. Jest ona bowiem sprzeczna zarówno z definicją pojęcia przepisu prawa ukształtowaną w doktrynie, jak i z jego potocznym znaczeniem przyjętym w słownikach języka polskiego, zgodnie z którymi przepisem prawnym jest wyodrębniona część aktu normatywnego. Jako że nie może być wątpliwości, iż umowa

cywilnoprawna nie jest aktem normatywnym, twierdzenie, że może zawierać przepisy o zakazie konkurencji, wydaje się trudne do obronienia.

Tym samym może to zostać wykorzystane do obejścia podatku od umów o zakazie konkurencji przewidzianych w umowach cywilnoprawnych. Oczywiście jest możliwe, że zostaną one uznane za podlegające temu podatkowi ze względu na wykładnię celowościową na podstawie dalszej części art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy, która wskazuje na opodatkowanie odszkodowania przekraczającego wynagrodzenie za ostatnie sześć miesięcy z tytułu umowy o świadczenie usług. Jednak nieprecyzyjność tego przepisu może wywołać trudności i rozbieżności interpretacyjne.

Precyzyjne sformułowanie zakresu zastosowania ustawy ułatwiłoby właściwą realizację jej celu, czyli walki z patologiami związanymi z odprawami i odszkodowaniami członków zarządu spółek z udziałem Skarbu Państwa.

Uzasadnienie rzecznika oczywiście błędne

AGATA MIERZWA

adwokat w praktyce prawa pracy
kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

Tylko pierwsze zdanie odpowiedzi rzecznika prasowego ministra finansów, w którym cytuje fragment przepisu art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o PIT, jest prawidłowe. Natomiast uzasadnienie odpowiedzi jest już błędne, ponieważ zrównuje dwa pojęcia – przepis i postanowienie, które w języku prawnym nie są pojęciami synonimicznymi. W umowach znajdują się zawsze i wyłącznie postanowienia, nie ma w nich przepisów. To ostatnie pojęcie jest zastrzeżone dla aktów prawnych. Jest to oczywistość, na którą w trakcie procesu legislacyjnego zwracało zasadnie uwagę Biuro Legislacyjne Sejmu. Z uwagi na szybkość uchwalania noweli żadne jego uwagi nie zostały jednak uwzględnione. W efekcie mamy przepis, który w sposób jasny i jednoznaczny nakazuje stosować zryczałtowany podatek dochodowy do odszkodowań przyznanych na podstawie przepisów

o zakazie konkurencji. Przepisy o odszkodowaniach z tytułu zakazów konkurencji znajdują się w kodeksie pracy (art. 101¹–101⁴), a w przypadku umów cywilnoprawnych – tylko w odniesieniu do umów agencyjnych (art. 764⁶ kodeksu cywilnego). Takich przepisów nie ma natomiast w odniesieniu do umów o zarządzanie, czyli nienazwanych umów cywilnoprawnych, do których w praktyce stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Redakcja przepisu jest jasna, co oznacza, że przy jego interpretacji należy się ograniczyć do wykładni językowej. To oznacza, że nie ma podstaw do odwoływania się do wykładni celowościowej nakazującej brać pod uwagę cel, w jakim dane przepisy zostały przyjęte (określony np. w uzasadnieniu do projektu ustawy). Ocenie przepisu jako jasnego nie przeczy użycie w drugiej części art. 30 ust. 1 pkt 15 odniesienia do wynagrodzenia otrzymanego przez podatnika z tytułu umowy o pracę lub umowy o świadczenie usług. Ten fragment określa bowiem tylko i wyłącznie sposób obliczenia limitu dla ustalenia odszkodowania, co jest niezależne od podstawy prawnej przyznania samego odszkodowania.